

NACKA TINGSRÄTT
miljödomstolen 2019-06-19

DELDOM

Mål nr M 1431-17 Mark- och

meddelad i

Nacka

SÖKANDE

Stockholms läns landsting, Förvaltning för utbyggd tunnelbana, 232100-0016
Box 22550
104 22 Stockholm

Ombud: Advokaten Felicia Ullerstam och biträdande juristen Erik Forsström
c/o Mannheimer Swartling
Box 1711
111 87 Stockholm

SAKEN

Tillstånd till bortledning av grundvatten med anledning av anläggande och drift av tunnelbana från Kungsträdgården till Nacka och söderort

AnläggningsID i miljöboken: 75027

Avrinningsområde: 60/61

Koordinator (SWEREF99 TM): N 6580870 / E 674960 (anslutning vid Kungsträdgården)
N 6579300 / E 675670 (station Sofia)
N 6578220 / E 676000 (station Hammarby kanal)
N 6578360 / E 677860 (station Sickla)
N 6578590 / E 679220 (station Järla)
N 6579080 / E 680160 (station Nacka)
N 6577470 / E 675480 (station Gullmarsplan)
N 6576630 / E 675430 (station Slakthusområdet)
N 6575910 / E 675090 (anslutning vid Sockenplan)

DOMSLUT

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen ger Stockholms läns landsting, Förvaltningen för utbyggd tunnelbana, (SLL) tillstånd enligt miljöbalken att • för utbyggnad av tunnelbana leda bort allt det i arbetstunnlar, servicetunnlar, tvärtunnlar, spårtunnlar, stationer och uppgångar samt till dessa tillhörande anläggningar inläckande grundvattnet,

- under byggtiden leda bort allt grundvatten från öppna schakt i jord, redovisade i reviderad bilaga I till ansökan, sida 1-5 (aktbil. 810),
- inom redovisat influensområde vid behov infiltrera vatten i jord eller i berg för att upprätthålla godtagbara grundvattennivåer, samt
- utföra och bibehålla anläggningar för samtliga dessa åtgärder liksom att i förekommande fall få riva ut tillfälliga anläggningar.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 69	Sicklastråket 1	08-561 656 40	måndag – fredag 131 07 Nacka	E-post:
mmd.nacka.avdelning4@dom.se		08:00–16:30	www.nackatingsratt.domstol.se	

Miljökonsekvensbeskrivningen

Mark- och miljödomstolen godkänner den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen med successivt gjorda kompletteringar.

Villkor

Allmänt villkor

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad SLL angett eller åtagit sig i målet, såvida inte annat framgår av domen.

Vad som avses med byggtid och drifttid

2. Med byggtid avses tiden från och med tidpunkten då anläggnings- och byggnadsarbeten hänförliga till den tillståndsgivna grundvattenbortledningen påbörjas till och med tidpunkten för godkänd slutbesiktning av tunnelanläggningen. SLL ska underrätta mark- och miljödomstolen och tillsynsmyndigheterna om när godkänd slutbesiktning föreligger.

Med drifttid avses tiden efter byggtidens utgång.

Inläckagevillkor för drifttiden

3.1. Under drifttiden får inläckage av grundvatten i tunnelanläggningar inte överstiga de värden som anges i nedanstående tabell. Värdena avser grundvatten som läcker in till samtliga bergdelar under driftskedet.

Nedanstående värden gäller som begränsningsvärde och månadsmedelvärde för maximalt inläckage till permanenta anläggningar och arbetstunnlar, angivet som liter per minut, inom respektive delområde. Villkoret ska anses vara uppfyllt om minst 9 av 12 uppmätta månadsmedelvärden under en rullande tolv månadersperiod understiger nedanstående värden.

Delsträcka	Längdmätning	Värde	Kommentar
1a, Blasieholmen	km 0+000 till km 0+290	35 l/min	Kombineras med villkor 3.2
1b, Skeppsholmen	km 0+290 till km 1+170	105 l/min	
Saltsjön	km 1+170 till km 1+650	100 l/min	
2a, Sofia	km 1+650 till km 2+320	80 l/min	
2b, Katarina bangata mot söderort	km 2+320 till km 2+920	35 l/min	
2c, Katarina bangata mot Nacka	km 2+320 till km 2+810	30 l/min	
3a, Gullmarsplan	km 2+920 till km 4+330	170 l/min	
3b, Slakthusområdet	km 4+330 till km 5+700	145 l/min	Kombineras med villkor 3.3

4a, Luma	km 2+810 till km 3+850	125 l/min	
4b, Sickla	km 3+850 till km 5+590	210 l/min	
4c, Nacka	km 5+590 till km 8+110	240 l/min	

3.2. Under drifttiden ska oförändrade grundvattennivåer i jord innehållas inom lerområde A1 (enligt bilaga C7.1 till ansökan) och som ingår i angivet influensområde för delsträcka 1a (Blaiseholmen) mätt på ett avstånd av 30 meter från järnvägsplanens angivna gräns i plan för tunnelbaneutrymmen, så som angivet på järnvägsplanens ritningar M23-3110-10PL-A0000-0S-2201 respektive M23-3110-10PL-A0000-0S-2202.

I kontrollprogram ska minst 4 grundvattenrör ingå för mätning av grundvattennivå i undre magasin i jord samt minst 4 grundvattenrör ingå för mätning av grundvattennivå i övre magasin i jord.

SLL ska i samråd med tillsynsmyndigheten ta fram nivåer (max respektive min) vilka ska gälla som definition av oförändrad grundvattennivå för varje grundvattenrör som ingår i mätningen.

3.3. Under drifttiden ska oförändrade grundvattennivåer i jord innehållas inom lerområde C10 (enligt bilaga C7.1 till ansökan) och som ingår i angivet influensområde för delsträcka 3b vid Sockenplan mätt på ett avstånd av 30 meter från järnvägsplanens angivna gräns i plan för tunnelbaneutrymmen, så som angivet på järnvägsplanens ritningar M23-3140-10PL-A0000-0S-2224 respektive M23-3140-10PL-A0000-0S-2225.

I kontrollprogram ska minst 6 grundvattenrör ingå för mätning av grundvattennivå i undre magasin i jord.

SLL ska i samråd med tillsynsmyndigheten ta fram nivåer (max respektive min) vilka ska gälla som definition av oförändrad grundvattennivå för varje grundvattenrör som ingår i mätningen.

Inläckagevillkor för byggtiden

4. SLL ska driva tunnelanläggningen och utföra tätningsåtgärder så att flödet* av det till tunnelanläggningen inläckande grundvattnet, som rullande 4-månadersmedelvärde, inte överskrider nedanstående värden.

Delsträcka	Längdmätning (cirka)	Värde
1a, Blasieholmen	km 0+000 till km 0+290	50 l/min
1b, Skeppsholmen	km 0+290 till km 1+170	
Saltsjön	km 1+170 till km 1+650	
2a, Sofia	km 1+650 till km 2+320	325 l/min
2b och 2c, Katarina Bangata mot söderort respektive mot Nacka	km 2+320 till km 2+920 samt km 2+320 till km 2+810	140 l/min
3a, Gullmarsplan	km 2+920 till km 4+330	320 l/min
3b, Slakthusområdet	km 4+330 till km 5+700	145 l/min
4a, Luma	km 2+810 till km 3+850	245 l/min
4b, Sickla	km 3+850 till km 5+590	320 l/min
4c, Nacka	km 5+590 till km 8+110	240 l/min

*I flödena inräknas under byggtiden inte det grundvatten som kan komma att ledas bort från öppna schakt i jord.

Kontrollprogram för grundvatten

5.1. Inom influensområdet ska SLL fortlöpande kontrollera grundvattennivåer i de övre och undre magasinen. Kontrollerna ska utföras i representativa och lämpliga kontrollpunkter som är knutna till varje objekt som identifierats som känsligt för grundvattenpåverkan. Uppmätta grundvattennivåer i respektive kontrollpunkter ska relateras till normala bakgrundsvariationer.

5.2. SLL ska i samråd med i) tillsynsmyndigheten, ii) Trafikverket i de delar som berör verket samt iii) de huvudmän för anläggningar som är känsliga för grundvattenpåverkan och som genom tillstånd med villkor berörs inom influensområde för SLLs tunnelanläggning i de delar som berör respektive huvudman, ta fram ett kontrollprogram för verksamheten, vilket ska ges in till tillsynsmyndigheten senast tre (3) månader innan den tillståndsgivna bortledningen av grundvatten påbörjas. Kontrollprogrammet ska avse hela influensområdet för grundvatten.

5.3. Vilka huvudmän, utöver Trafikverket, som SLL ska samråda med beslutas slutligt av länsstyrelsen, som har den nödvändiga överblick som krävs.

5.4. SLL ska i kontrollprogrammet redovisa åtgärdsnivåer för alla objekt som identifierats som känsliga för grundvattenpåverkan. Den lägsta åtgärdsnivån per objekt ska avse en nivå till vilken grundvattenavsänkning kan ske utan risk för skada. Kontrollprogrammet ska hållas tillgängligt även för berörda anläggnings- och fastighetsägare.

5.5. Kontrollprogrammet ska hållas aktuellt och får i samråd med tillsynsmyndigheten, Trafikverket i de delar som berör verket samt övriga berörda huvudmän för anläggningar som är känsliga för grundvattenpåverkan i de delar som berör dem justeras allteftersom verksamheten fortskrider.

5.6. Om det uppstår oenighet mellan å ena sidan SLL och å andra sidan Trafikverket och andra huvudmän vid samrådet enligt punkterna 5.2 respektive 5.5, får frågan hänskjutas till mark- och miljödomstolen för avgörande.

5.7 Kontroll inom ramen för kontrollprogrammet ska ske minst till och med utgången av tid för oförutsedd skada.

Infiltration

6. SLL ska i syfte att undvika eller minska risken för skada på grund av grundvattenbortledningen, infiltrera vatten i jord eller i berg eller i övrigt vidta de åtgärder som erfordras för att uppnå detta syfte.

Infiltrationsanläggningar ska utformas och deras funktion säkerställas innan grundvattenbortledning får påbörjas från berört grundvattenmagasin.

Om i kontrollprogrammet ansatta åtgärdsnivåer underskrids ska infiltration av vatten påbörjas omgående från det mättillfälle när underskridandet av åtgärdsnivån uppmättes första gången.

Luftburet buller

7.1. Luftburet buller från anläggningsarbeten för tunnelbanan ska under byggtiden begränsas så att ljudnivån på grund av arbetena, som riktvärde, inte överstiger värdena i nedanstående tabeller. Med riktvärde avses ett värde som, om det överskrids, medför en skyldighet att vidta åtgärder så att villkoret hålls.

Värdena i denna punkt 7.1 gäller inte de som erhållit skriftligt erbjudande från SLL om tillfälligt boende, alternativt tillfällig vistelse, när andra skyddsåtgärder inte kan anses tekniskt möjliga eller ekonomiskt rimliga.

Ekvivalent ljudnivå, luftburet buller				
Bostäder för permanent boende och fritidshus, utomhus (vid fasad)				
Helgfri mån-fre (dag 07-19)	Helgfri mån-fre (kväll 19-22)	Lör-, sön-, helgdag (dag 07-19)	Lör-, sön-, helgdag (kväll 19-22)	Nätter (22-07)
60 dBA	50 dBA	50 dBA	45 dBA	45 dBA
Bostäder för permanent boende och fritidshus, inomhus (bostadsrum)				
Helgfri mån-fre (dag 07-19)	Helgfri mån-fre (kväll 19-22)	Lör-, sön-, helgdag (dag 07-19)	Lör-, sön-, helgdag (kväll 19-22)	Nätter (22-07)
45 dBA	35 dBA	35 dBA	30 dBA	30 dBA
Vårdlokaler, utomhus (vid fasad)				
Helgfri mån-fre (dag 07-19)	Helgfri mån-fre (kväll 19-22)	Lör-, sön-, helgdag (dag 07-19)	Lör-, sön-, helgdag (kväll 19-22)	Nätter (22-07)
60 dBA	50 dBA	50 dBA	45 dBA	45 dBA
Vårdlokaler, inomhus				
Helgfri mån-fre (dag 07-19)	Helgfri mån-fre (kväll 19-22)	Lör-, sön-, helgdag (dag 07-19)	Lör-, sön-, helgdag (kväll 19-22)	Nätter (22-07)
45 dBA	35 dBA	35 dBA	30 dBA	30 dBA
Undervisningslokaler, utomhus (vid fasad)				
Helgfri mån-fre (dag 07-19)	Helgfri mån-fre (kväll 19-22)	Lör-, sön-, helgdag (dag 07-19)	Lör-, sön-, helgdag (kväll 19-22)	Nätter (22-07)
60 dBA	-	-	-	-
Undervisningslokaler, inomhus				
Helgfri mån-fre (dag 07-19)	Helgfri mån-fre (kväll 19-22)	Lör-, sön-, helgdag (dag 07-19)	Lör-, sön-, helgdag (kväll 19-22)	Nätter (22-07)
40 dBA	-	-	-	-
Arbetslokaler för tyst verksamhet, utomhus (vid fasad)				
Helgfri mån-fre (dag 07-19)	Helgfri mån-fre (kväll 19-22)	Lör-, sön-, helgdag (dag 07-19)	Lör-, sön-, helgdag (kväll 19-22)	Nätter (22-07)
70 dBA	-	-	-	-
Arbetslokaler för tyst verksamhet, inomhus				
Helgfri mån-fre (dag 07-19)	Helgfri mån-fre (kväll 19-22)	Lör-, sön-, helgdag (dag 07-19)	Lör-, sön-, helgdag (kväll 19-22)	Nätter (22-07)
45 dBA	-	-	-	-

Maximal momentan ljudnivå, luftburet buller				
Bostäder för permanent boende och fritidshus, utomhus (vid fasad)				
Helgfri mån-fre (dag 07-19)	Helgfri mån-fre (kväll 19-22)	Lör-, sön-, helgdag (dag 07-19)	Lör-, sön-, helgdag (kväll 19-22)	Nätter (22-07)

-	-	-	-	70 dBA
Bostäder för permanent boende och fritidshus, inomhus (bostadsrum)				
Helgfri mån-fre (dag 07-19)	Helgfri mån-fre (kväll 19-22)	Lör-, sön-, helgdag (dag 07-19)	Lör-, sön-, helgdag (kväll 19-22)	Nätter (22-07)
-	-	-	-	45 dBA
Vårdlokaler, inomhus				
Helgfri mån-fre (dag 07-19)	Helgfri mån-fre (kväll 19-22)	Lör-, sön-, helgdag (dag 07-19)	Lör-, sön-, helgdag (kväll 19-22)	Nätter (22-07)
-	-	-	-	45 dBA

7.2. Arbeten som medför luftburet buller som överskrider riktvärdena i punkten 7.1 får, i samråd med tillsynsmyndigheten, ske helgfri måndag-fredag kl. 07:00-19:00. Andra avvikelser från riktvärdena i punkten 7.1 får, om det finns särskilda skäl, ske efter tillsynsmyndighetens godkännande.

Stomljud

7.3. Stomljud från anläggningsarbeten för tunnelbanan ska under byggtiden begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån inomhus på grund av arbetena, som riktvärde, inte överstiger värdena i nedanstående tabell. Med riktvärde avses ett värde som, om det överskrids, medför en skyldighet att vidta åtgärder så att villkoret hålls.

Värdena i denna punkt 7.3 gäller inte de som erhållit skriftligt erbjudande från SLL om tillfälligt boende, alternativt tillfällig vistelse.

Ekvivalent ljudnivå, stomljud				
Bostäder för permanent boende och fritidshus, inomhus (bostadsrum)				
Helgfri mån-fre (dag 07-19)	Helgfri mån-fre (kväll 19-22)	Lör-, sön-, helgdag (dag 07-19)	Lör-, sön-, helgdag (kväll 19-22)	Nätter (22-07)
45 dBA	40 dBA	35 dBA	30 dBA	30 dBA**
Vårdlokaler, inomhus				
Helgfri mån-fre (dag 07-19)	Helgfri mån-fre (kväll 19-22)	Lör-, sön-, helgdag (dag 07-19)	Lör-, sön-, helgdag (kväll 19-22)	Nätter (22-07)
45 dBA	40 dBA	35 dBA	30 dBA	30 dBA
Undervisningslokaler, inomhus				
Helgfri mån-fre (dag 07-19)	Helgfri mån-fre (kväll 19-22)	Lör-, sön-, helgdag (dag 07-19)	Lör-, sön-, helgdag (kväll 19-22)	Nätter (22-07)
40 dBA	-	-	-	-

**För bostäder gäller dessutom maximal momentan ljudnivå om 45 dBA som riktvärde samtliga nätter kl. 22-07.

7.4. Arbeten som medför stomljud som riskerar att överskrida riktvärdena i punkten 7.3 får, i samråd med tillsynsmyndigheten, ske helgfri måndag-fredag kl. 07:00-22:00, förutsatt att åtgärder vidtas enligt punkterna 7.5 och 7.6 nedan. Andra avvikelser från riktvärdena i punkten 7.3 får, om det finns särskilda skäl, ske efter tillsynsmyndighetens godkännande.

Tillfällig vistelse m.m.

7.5 Riskeras överskridande av riktvärdena inomhus för luftburet buller eller stomljud under fem dagar i följd, eller mer än fem dagar under en tiodagarsperiod, ska boende erbjudas möjlighet till tillfälligt boende alternativt tillfällig vistelse. Erbjudandet ska meddelas berörda i god tid innan det aktuella arbetet påbörjas,

dock senast tre veckor i förväg. Även om riktvärdena inte överskrids, ska möjlighet till tillfälligt boende, alternativt tillfällig vistelse, tillhandahållas på begäran om särskilda behov föreligger, t.ex. till boende med nattarbete eller med småbarn, till äldre och till sjukskrivna.

7.6. SLL ska vidta de ytterligare förberedelsearbeten, försiktighetsmått och åtgärder som följer av åtgärdsplan för buller och stomljud.

Kontrollprogram för buller

7.7. SLL ska senast tre (3) månader innan den tillståndsgivna vattenverksamheten, eller den till vattenverksamheten relaterade byggverksamheten, påbörjas till tillsynsmyndigheten inge kontrollprogram avseende luftburet buller och stomljud under byggtiden, vilket ska upprättas med utgångspunkt från åtgärdsplan för luftburet buller och stomljud. Kontrollprogrammet ska hållas aktuellt och får i samråd med tillsynsmyndigheten justeras allteftersom verksamheten fortskrider.

Vibrationer

8. SLL ska vid vibrationsalstrande arbeten under byggtiden tillämpa Svensk Standard SS 460 48 66:2011 – Vibration och stöt – Riktvärden för sprängningsinducerade vibrationer i byggnader, inom upprättat inventeringsområde.

Innan sprängning sker ska närboende och näraliggande verksamheter som så önskar informeras.

SLL ska även vidta de förberedelsearbeten, försiktighetsmått och åtgärder som följer av åtgärdsplan för vibrationer gällande kulturbyggnader (Bilaga B3 till MKBn).

Utsläpp till vatten

9. Länshållningsvatten ska under byggtiden efter lokal rening avledas till det kommunala dag- eller spillvattennätet eller till mark- eller vattenområde. Avledningen ska ske i samråd med VA-huvudmannen och tillsynsmyndigheterna och i enlighet med för verksamheten gällande kontrollprogram.

Dammar för avskiljning av inläckande vatten ska, där det finns risk för inläckage av förorenat vatten, installeras minst var 600:e meter. Tillsynsmyndigheten får besluta om ett längre avstånd mellan dammarna. Det ska finnas möjlighet att separat provta och avleda vattnet från varje enskild damm.

Kontrollprogram för utsläpp till vatten

10. SLL ska senast tre (3) månader innan den tillståndsgivna vattenverksamheten, eller den till vattenverksamheten relaterade byggverksamheten, påbörjas till tillsynsmyndigheterna inge kontrollprogram avseende utsläpp till vatten. Kontrollprogrammet ska hållas aktuellt och får i samråd med berörd tillsynsmyndighet justeras allteftersom verksamheten fortskrider.

Kemikalier

11. Förvaring och hantering av petroleumprodukter och andra för mark, yt- och grundvatten skadliga ämnen inklusive avfall, ska ske med största aktsamhet så att risken för spill och läckage minimeras.

Förvaring av petroleumprodukter och andra för mark, yt- och grundvatten skadliga ämnen ska ske på tät yta som är invallad. Cisterner ska vara utrustade med påkörningskydd.

Tankning ska ske på tät yta. Åtgärder ska vidtas för att undvika spill. Utrustning för sanering av spill eller annat läckage ska finnas lätt tillgängligt där produkterna förvaras och hanteras.

Masshantering

12. SLL ska, senast tre (3) månader innan arbeten som ger upphov till bergmassor från respektive plats påbörjas, redovisa en preliminär plan för hantering av bergmassor till berörd tillsynsmyndighet.

Planen ska innehålla en prognos för mängden bergmassor som förväntas uppstå under nästkommande ett och ett halvt år. En preliminär plan för avsättning av mängd massor per mottagare och kvartal ska också anges, tillsammans med uppgifter om mottagarens kapacitet och, i förekommande fall, tillstånd att ta emot massor.

En uppdaterad plan ska därefter redovisas årligen till berörd tillsynsmyndighet fram till det år då arbeten som ger upphov till bergmassor från respektive plats avslutas.

Kompensationsåtgärder

13. SLL ska vidta åtgärder för att kompensera för förlust av naturvärden och ekologiska funktioner som uppkommer genom nedtagning av träd och omgivningspåverkan vid Sundstabacken. Kompensationsåtgärder ska vidtas genom plantering och inledande skötsel av nyplanterade träd för att stärka spridningssambandet mellan Naturreservat Årstaskogen och Årsta holmar och österut mot Nackareservatet. Åtgärderna ska vidtas i så nära anslutning till byggstart som möjligt och senast inom tre år från att denna dom har vunnit laga kraft.

SLL ska inom ett år från det att denna dom vunnit laga kraft till tillsynsmyndigheten redovisa en detaljerad plan för kompensationsåtgärdernas genomförande.

Prövotidsförfarande

Mark- och miljödomstolen beslutar med stöd av 22 kap. 27 § miljöbalken att under en prövotid motsvarande byggtiden skjuta upp avgörandet av slutliga villkor avseende skada på energibrunnar på grund av vattenverksamheten.

Utredningsvillkor

Under en prövotid och till dess annat bestäms ska följande utredningsvillkor gälla.

U1. Under prövotiden ska SLL utreda om skada uppkommer på energibrunnar till följd av grundvattenbortledning samt vilka skadeförebyggande åtgärder och villkor som kan anses påkallade för att motverka ytterligare skador och olägenheter. Om skada föreligger ska SLL utreda skadans storlek och ange vilken ersättning som erbjuds respektive sakägare.

Prövotidsredovisningen inkluderande redovisning av utfallet av genomförda kontroller och övrigt utredningsmaterial samt i förekommande fall skadeförebyggande åtgärder och förslag till skadereglering för anmälda men ännu inte reglerade skador, ska lämnas till mark- och miljödomstolen senast ett år efter prövotidens utgång.

Vad gäller skador och olägenheter till följd tillståndsgiven grundvattenbortledning ska utredning och ersättningserbjudande omfatta såväl sådant som inträffat under prövotiden som skador som bedöms uppstå efter prövotiden.

Före prövotidens utgång får en fråga om ersättning för sakskada till följd av verksamheten anmälas till mark- och miljödomstolen för prövning.

Delegation

Mark- och miljödomstolen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt vederbörlig tillsynsmyndighet att

D1. besluta om villkor och föreskrifter om försiktighetsmått avseende kvaliteten på länshållningsvatten och dränvatten som ska släppas ut till mark- eller vattenområde,

D2. besluta om nödvändiga åtgärder och försiktighetsmått för efterlevnaden av bullervillkoret.

D3. vid behov besluta om villkor avseende vilka kompensationsåtgärder som ska vidtas, tidpunkt och tidsramar för åtgärdernas genomförande (plantering och inledande skötsel) samt avsteg från villkor 13.

Arbetstid

Arbetena för vattenverksamheten ska vara utförda senast inom tio (10) år räknat från dagen för dom.

Oförutsedd skada

Tiden, inom vilken anspråk på ersättning i anledning av oförutsedda skador får framställas, bestäms till tjugo (20) år, räknat från arbetstidens utgång.

Övriga yrkanden

Mark- och miljödomstolen avslår samtliga övriga yrkanden.

Verkställighetsförordnande

Tillståndet i denna dom får tas i anspråk utan hinder av att domen inte har vunnit laga kraft.

Prövningsavgiften

Mark- och miljödomstolen fastställer prövningsavgiften slutligt till 400 000 kr.